

AUTORITEIT
PERSOONSgegevens

Autoriteit Persoonsgegevens

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

Aangetekend

Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw. drs. S. van Veldhoven - van der Meer
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
z2019-12476

Contactpersoon
070 8888 500

Uw kenmerk
IENW/BSK-2021/158479

Onderwerp

Beleidsvoornemen nieuwe vervoersconcessie voor het hoofdrailnet en MaaS

Geachte mevrouw van Veldhoven – van der Meer,

Recent zond u de Tweede Kamer uw “Beleidsvoornemen gunning vervoerconcessie voor het hoofdrailnet 2025”. Het bieden van kwantitatief en kwalitatief goed openbaar vervoer gaat, zeker inzake het deur-tot-deur-vervoer, verder dan het hoofdrailnet. In uw beleidsvoornemen noemt u dan ook de mogelijkheden die Mobility as a Service (MaaS)-oplossingen kunnen bieden. Zoals u zelf aangeeft wordt er in een MaaS-ecosysteem veel data gedeeld en verwerkt. Het is essentieel dat dit zorgvuldig plaatsvindt. In dat kader vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Toepasselijkheid van de AVG

Binnen het openbaar vervoer worden nu reeds veel persoonsgegevens verwerkt. Te denken valt aan betaalgegevens, maar ook aan gegevens over de reisbewegingen van personen. Reisbewegingen kunnen zeer veel prijsgeven over de persoonlijke levenssfeer, zeker in die situaties dat het om reisgegevens van deur tot deur gaat. Bijvoorbeeld bij, al dan niet frequente, bezoeken aan klinieken, uitgaansgelegenheden of plaatsen waar personen samenkomen om een bepaalde levensbeschouwelijke overtuiging te uiten. Juist doordat iedere persoon uniek is in zijn reisbewegingen zijn deze locatiegegevens zeer moeilijk te anonimiseren.

Daar waar persoonsgegevens worden verwerkt is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Dit houdt in dat eventuele verwerkingen van persoonsgegevens in het openbaar vervoer aan de AVG dienen te voldoen. Dit geldt ook voor verwerkingen die plaatsvinden binnen een MaaS-ecosysteem. Een MaaS-ecosysteem bestaat uit een keten van verwerkingen van persoonsgegevens.

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
z2019-12476

Eisen uit de AVG

Alle verwerkingen van persoonsgegevens in het openbaar vervoer en ook rondom een MaaS-ecosysteem dienen rechtmatig plaats te vinden. Daarvoor is in ieder geval noodzakelijk dat er sprake is van een geldige grondslag voor die verwerkingen. Ook dienen de verantwoordelijkheden voor de verwerkingen duidelijk te zijn vastgelegd. Voorts dient de verwerking van persoonsgegevens te voldoen aan het beginsel van transparantie, minimale gegevensverwerking en dient de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk te zijn. Dat betekent dat het doel niet met andere middelen of een minder ingrijpende verwerking kan worden bereikt.

Dit geldt ook voor die MaaS-ecosystemen die een rol spelen bij bestaande of nog te verlenen nieuwe concessies in het openbaar vervoer. De AP adviseert u bij het verlenen van concessies of het aanvullen van de eisen aan reeds verleende concessies, waarbij een MaaS-ecosysteem een rol speelt, te onderzoeken welke concrete voorwaarden er aan deze concessies dienen te worden verbonden. Concrete voorwaarden aan concessieverkrijgers welke tot doel hebben de rechten die personen ontleen aan de AVG te waarborgen. Dit vergt een nauwkeurige analyse van de verwerkingen welke plaatsvinden in het kader van de concessie en het MaaS-ecosysteem dat daarbij een rol speelt.

Bij een dergelijke analyse kan het wenselijk zijn een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uit te voeren. Dit laatste kan onder omstandigheden zelfs verplicht zijn.¹ Een dergelijke DPIA is geen eenmalige activiteit maar vergt aanpassingen door veranderende context of door veranderende technische toepassingen of aangepaste standaarden. Een periodieke herijking van een dergelijke DPIA is daarom essentieel.

De eisen uit de AVG gelden ook in die gevallen waarbij er tijdens MaaS-proefprojecten persoonsgegevens worden verwerkt ter voorbereiding op een structurele inzet van MaaS-ecosystemen binnen het openbaar vervoer.

Beheer en ontwikkeling van MaaS standaarden

Aangezien u als voorzitter van het Nationaal Openbaar Vervoer Beraad (NOVB) invloed uitoefent op de binnen MaaS gehanteerde standaarden, de zogenoemde MaaS-waardigheidseisen, adviseert de AP u om te bezien of deze MaaS-waardigheidseisen invulling geven aan de eisen van de AVG en de rechten die personen kunnen ontleen aan de AVG. De AP adviseert u een dergelijke analyse ook uit te voeren ten aanzien van de, met medewerking van uw Ministerie, ontwikkelde Transport Operator to Mobility/MaaS Provider API (TOMP-API). Deze TOMP-API is, voor zover de AP begrijpt, veelal verplicht gesteld bij MaaS-ecosystemen. Bij het ontwerpen en beheren van standaarden dient invulling te worden gegeven aan het principe van "Privacy by Design and by Default". De door de European Data Protection Board (EDPB) opgestelde guidelines bieden hiervoor handvatten en aandachtspunten.²

Tevens wil ik u wijzen op de guidelines van de EDPB die zijn gericht op verwerkingen waarbij connected vehicles en daaraan gerelateerde apps aan de orde zijn. Deze guidelines behandelen enkele cruciale

¹ Staatscourant 27 november 2019, nr. 64418

² Guidelines 4/2019 on Article 25 Data Protection by Design and by Default

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
z2019-12476

aspecten aangaande de verwerkingen van persoonsgegevens.³ Nu er binnen MaaS mogelijk ook gebruik wordt gemaakt van connected vehicles wil ik u daar in het bijzonder op wijzen.

Daarnaast adviseert de AP u, gezien de gevoeligheid van de deur-tot-deur reisgegevens, de Tweede Kamer expliciet te informeren over de wijze waarop binnen de MaaS-ecosystemen en concessies invulling wordt gegeven aan de AVG en de rechten die personen kunnen ontlenen aan de AVG.

Als laatste wil ik u verzoeken de inhoud van deze brief kenbaar te maken aan het bestuurlijk NOVB.

Openbaarmaking van dit advies

De AP is voornemens dit advies na vier weken, indien daar aanleiding toe is, openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat zij ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Afsluitend

Indien u vragen heeft aangaande deze brief kunt u daarvoor contact opnemen met de in deze brief genoemde contactpersoon.

Een kopie van deze brief zal tevens ter informatie worden verstrekt aan uw Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG).

Hoogachtend.

Autoriteit Persoonsgegevens,

drs. C.E. Mur
Bestuurslid

³ Guidelines 01/2020 on processing personal data in the context of connected vehicles and mobility related applications